

Yttrande över betänkandet ökat uppgiftsutbyte i det brottsförebyggande arbetet - skolans och socialtjänstens behov (SOU 2024:87)

Synpunkter

Helsingborgs stad ställer sig positiva till utredningens förslag. Det är angeläget att stadens verksamheter ges de verktyg som krävs för att förebygga och bekämpa brott. Vi ser positivt på utredningens förslag om bestämmelser som ger utökade möjligheter att utbyta information mellan socialtjänst, skola och brottsbekämpande myndigheter.

Det är av stor vikt att skola och socialtjänst får goda förutsättningar att ge barn och unga en uppväxt och utbildning fri från kriminalitetens starkt negativa påverkan. De kriminella strukturerna har under senare år letat sig in i skolorna och ner i de yngre åldersgrupperna. Barn och unga riskerar idag att både rekryteras till och utsättas för kriminalitet i sin skolmiljö. För att säkra och trygga alla elevers skolmiljö är förslagen om ökade möjligheter till informationsutbyte mellan skola, socialtjänst och polisen mycket välkomna. Genom att få god kännedom om barn och unga som är eller riskerar att hamna i kriminalitet ges skolan och socialtjänsten tillsammans med polisen bättre förutsättningar att gemensamt sätta in rätt stöd i ett tidigt skede. Samma sak gäller för barn och unga som utsätts eller riskerar att utsättas för brott.

Helsingborgs instämmer i utredningens slutsats om att den enskildes samtycke till informationsdelning även i fortsättningen bör eftersträvas i första hand. Det är dock av stor vikt att också göra det möjligt att dela information även utan den enskildes samtycke. De brottsförebyggande och brottsbekämpande syftena väger tyngre, vilket är helt rimligt givet de stora utmaningar med kriminalitet som samhället står inför.

Bättre möjligheter för uppgiftslämnande mellan socialtjänsten och skolan stärker det brottsförebyggande arbete

Helsingborgs stad delar utredningens bedömning att nuvarande sekretesslagstiftning många gånger försvårar eller helt omöjliggör ett informationsutbyte mellan socialtjänst och skola. Det försvårar i sin tur det brottsförebyggande arbetet. Utredningens förslag innebär att socialtjänstens möjligheter att lämna uppgifter till skolan till viss del kommer att motsvara dess nuvarande möjligheter att lämna uppgifter till Polismyndigheten i syfte att förebygga brott. I dagsläget saknas det i princip möjlighet för socialtjänsten

att lämna uppgifter till skolan om inte den enskilde eller dennes vårdnadshavare samtycker till det.

Visst informationsutbyte är möjligt redan idag men då sekretessregleringen är komplex är det svårt för enskilda handläggare, rektorer, skolkuratorer med flera att bedöma när en sekretessbrytande bestämmelse är tillämplig. Därför anser Helsingborgs stad att en översyn av sekretessbestämmelserna när det gäller informationsutbyte mellan socialtjänst och skola är nödvändig och välkommen. Möjligheten för skola och socialtjänst att på eget initiativ lämna information ger bättre förutsättningar för att tillsammans verka för att skydda barn och unga som är i riskzonen för eller aktiva i kriminalitet.

För att motivera ett ökat behov av informationsutbyte mot den enskildes samtycke behöver den skola som begär ut uppgiften dock lämna tillräcklig information för att en sådan prövning ska kunna göras.

Socialtjänsten har behov av mer information om enskilda i brottsförebyggande syfte

Socialtjänsten har en särskilt viktig roll inom det socialpreventiva arbetet. Ytterligare möjligheter för socialtjänsten att få information från brottsbekämpande myndigheter och skolor är en viktig förutsättning för att samverkan ska kunna ske och för att socialtjänsten ska kunna agera tidigt med riktade insatser.

Socialtjänsten är en viktig aktör i arbetet med att förebygga brott och behöver information från andra för att hjälpa personer med koppling till kriminalitet. För barn under 18 år finns en skyldighet för bland annat skolan och polisen att anmäla om de far illa, men för vuxna är informationsdelningen mer begränsad trots socialtjänstens ansvar. Många myndigheter delar redan viss information om vuxna men det sker med stöd av den så kallade generalklausulen i 10 kap. 27 § OS. Därför föreslås en tydligare reglering av detta vilket är välkommet. Socialtjänsten behöver särskilt information från polisen, Säkerhetspolisen, Tullverket och skolan för att kunna utreda och agera vid behov.

Helsingborgs stad poängterar att socialtjänstens verksamhet bygger på frivillighet och de relationer som byggs med enskilda är en förutsättning för att socialtjänsten ska bedriva ett förebyggande arbete. En utökad skyldighet för socialtjänsten att lämna ut uppgifter innebär att det är viktigt att socialtjänsten inte används som en allmän informationskanal då detta kan påverka allmänhetens förtroende negativt.

Vid en begäran om uppgifter från skolan behöver socialtjänsten göra en bedömning om begärda uppgifter kan lämnas ut. Enligt staden är det sannolikt att en ändring av sekretessbestämmelserna kommer att leda till att skolan efterfrågar information i betydligt större utsträckning. Det innebär att den enskilde socialtjänsthandläggaren kan komma att behöva göra fler och svårare sekretessbedömningar, vilket i sin tur kan öka arbetsbelastningen. Ett utökat uppgiftslämnande från socialtjänsten och skolan ställer högre krav på att den som begär ut uppgifter lämnar tillräcklig information. Detta för att inte ytterligare försvåra en redan komplex sekretessreglering samt undvika felaktiga utlämnanden som kan få stora konsekvenser för enskilda.

Utmaning att navigera bland lagförslag om uppgifts- och informationsdelning mellan myndigheter

Under de senaste åren har flera förslag om att underlätta för informations- och uppgiftsutbytet mellan myndigheter i brottsförebyggande syfte lagts fram i en rad utredningar. Helsingborgs stad ser mycket positivt på detta och har i våra verksamheter sett det stora behovet av ett ökat informationsutbyte.

Intentionerna med de olika utredningarna är tydliga och delas av staden. Det finns dock utmaningar för kommunens verksamheter i att navigera bland de olika förslagen och hur dessa ska tillämpas om och när de blir lag.

Sekretessbestämmelser är redan idag ett komplext och svåröverblickat område. Det ställer höga krav på de kommunala verksamheterna och enskilda medarbetare vid beslut om informationsdelning. Helsingborgs stad efterfrågar därför ett helhetsgrepp kring sekretesslagstiftningen och att denna ses över för att förenkla den praktiska tillämpningen av uppgifts- och informationsdelning mellan offentliga aktörer, framför allt i brottsförebyggande och brottsbekämpande syfte.

Kommunstyrelsen